

VENDIM
Nr. 48, datë 2.10.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR KËRKESAT MINIMALE TË SIGURISË
NË AMBIENTET KU KRYHEN VEPRIMTARITË BANKARE E FINANCIARE DHE
PËR TRANSPORTIN E VLERAVE MONETARE”**

Në mbështetje të nenit 43, shkronja “c”, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; me propozim të Departamentit të Mbikëqyrjes dhe të Departamentit të Sigurimit e Mbrojtjes, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë;

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Për kërkesat minimale të sigurisë, në ambientet në të cilat kryhen veprimtaritë bankare e financiare dhe për transportin e vlerave monetare”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohen Departamenti i Mbikëqyrjes dhe Departamenti i Sigurimit dhe Mbrojtjes në Bankën e Shqipërisë për zbatimin e këtij vendimi.

3. Ngarkohen Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve për publikimin e këtij vendimi përkatësisht në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

4. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, rregullorja “Për kërkesat minimale të sigurisë në ambientet në të cilat kryhen veprimtaritë bankare dhe financiare”, miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 67, datë 1.6.2016, të ndryshuar, shfuqizohet.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gent Sejko

**PËR KËRKESAT MINIMALE TË SIGURISË NË AMBIENTET KU KRYHEN
VEPRIMTARITË BANKARE E FINANCIARE DHE PËR TRANSPORTIN E VLERAVE
MONETARE**

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i kërkesave minimale për sigurinë në ambientet në të cilat ushtrohen veprimtaritë bankare dhe/ose financiare, si dhe për transportin e vlerave monetare, me qëllim zhvillimin normal dhe në mënyrë të sigurt të këtyre veprimtarive.

Neni 2
Baza juridike

Kjo rregullore nxirret në bazë dhe për zbatim të nenit 1, pika 4, shkronja “b”, nenit 12, shkronja “a” dhe nenit 70, pika 1, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; të neneve 57, pika 2, 58 dhe 126, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; të ligjit nr. 55/2020, datë 30.4.2020, “Për shërbimet e pagesave”; të ligjit nr. 19/2016, “Për masat shitesë të sigurisë publike”; të ligjit nr. 152/2015, “Për shërbimin e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin”; si dhe të nenit 61, shkronja “b”, dhe nenit 65, pika 4, të ligjit nr. 52/2016, datë 19.5.2016, “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre”.

Neni 3 Subjektet

Subjekte të kësaj rregulloreje janë bankat, degët e bankave të huaja, institucionet e pagesave, institucionet e parasë elektronike, zyrat e këmbimit valutor, shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, dhe subjektet financiare jobanka që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*) dhe/ose me agjentë.

Neni 4 Përkufizime

1. Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me termat e përkufizuar: në nenin 4, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”; në nenin 5, të ligjit nr. 55/2020, datë 30.4.2020, “Për shërbimet e pagesave”; të ligjit nr. 19/2016, “Për masat shitesë të sigurisë publike”; dhe në nenin 3, të ligjit nr. 52/2016, datë 19.5.2016, “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre”.

2. Përveç sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, për qëllime të zbatimit të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

a) “Agjent” – ka të njëjtin kuptim me termin “agjent” të përkufizuar në ligjin “Për shërbimet e pagesave” dhe me termin “agjent i institucionit të parasë elektronike” të përkufizuar në rregulloren “Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave;

b) “Sportel” – quhet ndarja, e cila bën të mundur krijimin e një distance sigurie ndërmjet zonës së arkëtarëve dhe zonës së klientëve;

c) “Zona e arkëtarëve” – është ambienti i subjektit, i cili shërben si vend pune i arkëtarëve;

d) “Zona e ruajtjes dhe administrimit të vlerave monetare” – është zona në brendësi të ambienteve, në të cilën ndodhet kasaforta/dhoma kasafortë;

e) “Siguri” - është tërësia e masave që merren në mbrojtje të personelit, klientëve, vlerave monetare, ambienteve dhe aktiveve të subjekteve të kësaj rregulloreje;

f) “Sisteme të mbrojtjes elektronike” – janë sistemet elektronike të mbrojtjes nga zjarri, alarmit, akses-kontrollit, monitorimit, skanimit, komunikimit etj.;

g) “Sigurimi i jashtëm” – është shërbimi me personel sigurie që kryhet jashtë ambienteve të bankës ose degës së bankës së huaj;

h) “Sigurimi i brendshëm” – është shërbimi me personel sigurie që kryhet brenda ambienteve të bankës ose degës së bankës së huaj, me qëllim garantimin e sigurisë së bankës;

i) “ATM” (*Automated Teller Machine*) – ka të njëjtin kuptim me termin e përkufizuar në ligjin “Për shërbimet e pagesave”;

j) “SHPSF” – Shërbimi Privat i Sigurisë Fizike është shoqëria e krijuar, licencuar dhe që funksionon sipas kërkesave të ligjit nr. 75/2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”, i ndryshuar;

k) “MZSH” – është shërbimi i mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimi, i rregulluar sipas ligjit nr. 152, datë 21.12.2015, “Për mbrojtjen nga zjarri dhe për shpëtimin”;

l) “Vërtetim sigurie” – është akti administrativ që lëshon Policia e Shtetit dhe që vërteton plotësimin e masave të sigurisë të marra nga subjektet, sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin nr. 19/2016, “Për masat shpesh të sigurisë publike”;

m) “Banka” – janë bankat dhe degët e bankave të huaja, të licencuara nga Banka e Shqipërisë sipas ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;

n) “Subjekte që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*)” – janë institucionet e pagesave, institucionet e parasë elektronike, zyrat e këmbimit valutor, shoqëritë e kursim-kreditit e unionet e tyre, subjektet financiare jobanka që kryejnë veprimtari financiare dhe/ose me agjentë dhe ofruesit e tjerë të shërbimit të pagesave.

KREU II KËRKESAT MINIMALE PËR SIGURINË DHE TRANSPORTIN E VLERAVE MONETARE NË BANKA

Neni 5

Politika dhe struktura për sigurinë

1. Banka harton dhe miraton politika për sigurinë e punonjësve, klientëve, vlerave monetare dhe aktiveve të saj.

2. Banka duhet të ketë në strukturën e saj organizative një njësi të veçantë për sigurinë, e cila ka për detyrë:

a) planifikimin, hartimin, koordinimin, zbatimin dhe monitorimin e procedurave, dhe masave për sigurinë;

b) trajnimin periodik të punonjësve mbi zbatimin e procedurave dhe masave për sigurinë;

c) implementimin e akteve ligjore dhe nënligjore të fushës së sigurisë, në aktet rregullative të bankës/degës të bankës së huaj;

d) koordinimin me autoritetet kompetente për çështje të sigurisë, transportit të vlerave monetare, si dhe emergjencave civile;

e) vlerësimin e rrezikut të sigurisë fizike për objektet e bankës.

3. Në çdo degë dhe agjenci të bankës caktohet një punonjës, i cili, krahas detyrave të tij, është përgjegjës edhe për zbatimin e procedurave dhe masave për sigurinë.

4. Banka rishikon në mënyrë periodike dhe përditëson procedurat, dhe masat për sigurinë.

Neni 6

Kërkesa të përgjithshme për sigurinë në ambientet e bankës

1. Banka ushtron veprimtaritë në ambiente, të cilat plotësojnë kërkesat e mëposhtme:

a) kanë hapësirat e nevojshme dhe kushte të përshtatshme për mirëmbajtjen e dokumentacionit, si dhe të vlerave monetare;

b) kanë miratimin nga shërbimet e MZSH-ve përkatëse për masat e marra ndaj zjarrit;

c) janë të arritshme nga njësitë e specializuara të sigurisë dhe transportit të vlerave monetare;

d) kanë qartësisht të ndara:

i. zonën e pritjes së klientit,

ii. zonën e arkëtarëve,

iii. zonën e ruajtjes së vlerave monetare fizike,

- iv. zonën ku vendosen sistemet e teknologjisë dhe informacionit;
- e) janë të pajisura me një burim të dytë dhe të vazhdueshëm të energjisë elektrike.
- 2. Bëjnë përjashtim nga përcaktimet e pikës 1, shkronja “d”, nënpikat “ii” dhe “iii” të këtij neni, degët/agjencitë e bankave, të cilat nuk kryejnë veprimtari financiare me para fizike.
- 3. Banka lidh kontratën për sigurimin e vlerave monetare fizike me shoqërinë e sigurimit të licencuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.
- 4. Banka njofton strukturat përkatëse të Policisë Vendore për adresën ku do të hapet apo transferohet dega dhe/ose agjencia e saj.
- 5. Pajiset me “Vërtetimin e sigurisë”, lëshuar nga drejtoritë vendore të Policisë.
- 6. Banka lidh kontratë me SHPSF-të për:
 - a) marrjen dhe verifikimin e sinjalit të alarmit (licencë e nënkategorisë “I.3.A”);
 - b) sigurimin e jashtëm dhe/ose të brendshëm (licencë e nënkategorisë “I.3.A”);
 - c) transportin e vlerave monetare (licencë e nënkategorisë “I.3.B”);
 - d) rimbushjen e ATM-ve jashtë ambienteve të bankës.
- 7. Kontratat, sipas pikës 6 të këtij neni, duhet të kenë të specifikuar bankën, degën apo agjencinë për të cilën lidhet kjo kontratë.
- 8. Bankat, vetëm në cilësinë e ofruesit të shërbimeve të pagesave, që kryejnë veprimtari me agjentë, siç parashikohet në ligjin “Për shërbimet e pagesave”, janë përgjegjëse për zbatimin dhe verifikimin periodik të kërkesave të kësaj rregulloreje nga këta të fundit.

Neni 7

Kërkesa për zonën e arkëtarëve

- 1. Zona e arkëtarëve duhet të plotësojë kërkesat e mëposhtme për sigurinë:
 - a) të jetë e vendosur në një ambient të veçantë dhe të ndarë nga zonat e tjera nëpërmjet “Sportelit”;
 - b) të jetë e monitoruar me telekamera për secilin vend pune të arkëtarëve;
 - c) të ketë butona ose pedana alarmi në secilin vend pune të arkëtarëve;
 - d) të ketë minikasaforta ose sirtarë të posaçëm për mbajtjen e vlerave monetare fizike.

Neni 8

Kërkesa për zonën e ruajtjes dhe administrimit të vlerave monetare

- 1. Zona e ruajtjes dhe administrimit të vlerave monetare duhet të plotësojë kërkesat e mëposhtme për sigurinë:
 - a) të jetë në një vend të sigurt, plotësisht e ndarë nga zonat e tjera;
 - b) të ketë procedura të miratuara për lëvizjet në këtë zonë;
 - c) të ketë mbrojtje elektronike me:
 - i. akses-kontrolli për hyrje-dalje,
 - ii. sensorë sizmikë,
 - iii. sensorë lëvizjeje,
 - iv. sensorë tymi;
 - d) të ketë sistem monitorimi me telekamera për:
 - i. hyrjen për në këtë zonë,
 - ii. ambientin e brendshëm.

Neni 9

Kërkesa për zonën ku vendosen sistemet e teknologjisë së informacionit

1. Sistemet e teknologjisë dhe të informacionit vendosen në një zonë të veçantë dhe në brendësi të ambienteve të bankës.

2. Zona ku vendosen sistemet e teknologjisë dhe të informacionit duhet të plotësojë kërkesat e mëposhtme për sigurinë:

- a) të jetë një zonë plotësisht e ndarë nga zonat e tjera;
- b) të ketë procedura të miratuara për lëvizjet në këtë zonë;
- c) të ketë mbrojtje elektronike me:
 - i. akses-kontrolli për hyrje-dalje,
 - ii. sensorë lëvizjeje,
 - iii. sensorë tymi,
 - iv. sensorë lagështie;
- d) të ketë sistem monitorimi me telekamera për:
 - i. hyrjen për në këtë zonë,
 - ii. ambientin e brendshëm të saj.

Neni 10

Kërkesat për mbrojtjen me anë të sistemeve elektronike

1. Banka merr masa për mbrojtjen me anë të sistemeve elektronike të ambienteve në të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre.

2. Banka, për sigurinë e ambienteve me anë të sistemeve elektronike, përveç përcaktimeve të neneve 7, 8 dhe 9, plotëson edhe kërkesat e mëposhtme:

- a) ka telekamera, të cilat filmojnë në mënyrë të pandërprerë:
 - i. sipërfaqet e jashtme të fasadës në hyrjen për në ambientin e brendshëm;
 - ii. zonën e qëndrimit të klientëve,
 - iii. sportelin,
 - iv. veprimet në ATM,
 - v. burimin e dytë dhe të vazhdueshëm të energjisë elektrike, në varësi të kushteve teknike dhe infrastrukturës,
 - vi. rrugëkalimet dhe ambientet brenda bankës, ku kryhen procedurat e marrjes dhe dorëzimit të vlerave monetare;
- b) kanë pajisje të veçantë digjitale për regjistrimin e pamjeve, e cila:
 - i. vendoset në një ambient të sigurt, duke përjashtuar zonën e ruajtjes së vlerave monetare fizike,
 - ii. kohën e ruajtjes së regjistrimeve jo më pak se një 1 muaj;
- c) kanë monitorim të zonave të bankës, në rastet kur nuk ka pamje të drejtpërdrejtë të tyre, në zyrën e punonjësit përgjegjës për sigurinë;
- d) kanë mbrojtje elektronike me:
 - i. sensorë lëvizjeje,
 - ii. sensorë tymi,
 - iii. sensorë të lagështirës,
 - iv. butona alarmi të montuar në zyrën e punonjësit përgjegjës për sigurinë,
 - v. sirenë alarmi e brendshme ose e jashtme;
- e) sisteme për transmetimin e sinjalit të alarmit, në qendrat e kontrollit në:
 - i. strukturat përkatëse të Policisë së Shtetit,
 - ii. SHPSF-së me të cilën ka kontratë,
 - iii. dhe/ose njësinë e sigurisë të vetë bankës.

3. Implementimi, përpunimi, administrimi dhe ruajtja e të dhënave të përfituara nga sistemet e mbrojtjes elektronike, bëhet në përputhje me ligjin “Për mbrojtjen e të dhënave personale” dhe akteve nënligjore në zbatim të tij.

4. Procedurat për implementimin, administrimin dhe funksionimin e sistemeve të sigurisë, ndiqen në vijimësi nga njësia për sigurinë në Bankë, sipas përcaktimeve në nenin 5, pika 2, të kësaj rregulloreje.

Neni 11

Kërkesat për mbrojtjen me personel sigurie

1. Bankat marrin masa për sigurimin e brendshëm gjatë orarit të punës, të ambienteve në të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre me punonjës të certifikuar, sipas ligjit nr. 75/2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”, i ndryshuar.

2. Përjashtohen nga parashikimet e pikës 1 të këtij neni agjencitë bankare, marrja e masave për të cilat vlerësohet nga vetë banka, në varësi të nivelit të rrezikut të perceptuar.

3. Bankat, në vlerësimin e tyre, mund të marrin edhe masa për sigurimin e jashtëm të ambienteve në të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre, gjatë dhe pas orarit të punës, në varësi të nivelit të rrezikut të perceptuar. Edhe në këtë rast, masat e sigurimit kryhen me punonjës të certifikuar, sipas ligjit nr. 75/2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”, i ndryshuar.

Neni 12

Kërkesat për transportin e vlerave monetare

1. Bankat marrin masat e nevojshme për transportimin në mënyrë të sigurt të vlerave monetare.

2. Transporti i vlerave monetare realizohet në përputhje me kërkesat e parashikuara në ligjin nr. 75/2014, datë 10.7.2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”, i ndryshuar, si edhe të akteve nënligjore të miratuara në zbatim të tij.

3. Transporti i vlerave monetare realizohet me punonjës shërbimi të SHPSF-së, me licencë të kategorisë “I.3.B”.

4. Automjetet e blinduara, të cilat do të paraqiten pranë sporteleve të Bankës së Shqipërisë për të kryer veprime me vlerat monetare, duhet të jenë të pajisura me autorizimin e lëshuar nga Policia e Shtetit për përdorimin e automjetit të blinduar.

5. Banka, çdo vit dhe sa herë ka ndryshime, paraqet pranë Bankës së Shqipërisë (Departamenti i Sigurimit dhe Mbrojtjes), një kopje të dokumentacionit për:

a) listën e punonjësve të autorizuar nga bankat që do të komunikojnë me Departamentin e Sigurimit dhe Mbrojtjes mbi veprimet me vlerat monetare.

Kjo listë duhet të përmbajë të dhënat e punonjësve, adresën elektronike, numrin e telefonit fiks dhe atë celular, si dhe të ketë të specifikuar rrethet sipas degëve të Bankës së Shqipërisë;

b) listën e punonjësve të autorizuar për të kryer veprime me vlerat monetare në sportelet e Bankës së Shqipërisë.

6. Njoftimi për kryerjen e veprimeve me vlera monetare pranë sporteleve të Bankës së Shqipërisë, në çdo rast, bëhet 24 orë përpara nga punonjësit e autorizuar të bankave, në adresën e dedikuar për këtë qëllim.

7. Bëjnë përjashtim nga kjo pikë rastet emergjente, ku njoftimi mund të bëhet brenda ditës së nevojshme për kryerjen e veprimeve.

8. Adresa e dedikuar dhe formati i njoftimit i vihet në dispozicion bankave, nga Departamenti i Sigurimit dhe Mbrojtjes.

KREU III
KËRKESAT MINIMALE TË SIGURISË NË AMBIENTET E SUBJEKTEVE QË
KRYEJNË VEPRIMTARI FINANCIARE ME PARA FIZIKE (CASH)

Neni 13

Kërkesa për sigurinë e ambienteve

1. Subjektet që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*) ushtrojnë veprimtarinë në ambiente që plotësojnë kërkesat e mëposhtme:

- a) janë të arritshme nga njësitë e specializuara për sigurinë;
- b) kanë hapësirat e nevojshme dhe kushte të përshtatshme për mirëmbajtjen e dokumentacionit dhe vlerave monetare;
- c) kanë qartësisht të ndara zonat e mëposhtme:
 - i. zona e pritjes së klientit,
 - ii. zona e arkëtarëve;
- d) zona e arkëtarëve plotëson kushtet e mëposhtme:
 - i. është e vendosur në një ambient të veçantë dhe të kufizuar nga zonat e tjera me “Sportel”,
 - ii. vlerat monetare mbahen të vendosura në minikasaforta,
 - iii. është e monitoruar me telekamera.

2. Subjekte që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*), të cilat ushtrojnë veprimtari financiare në qendra biznesi/tregtare, përjashtohen nga zbatimi i nënpikës “i”, të shkronjës “c”, në pikën 1 të këtij neni.

3. Subjekte që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*), në ambientet ku zhvillojnë veprimtarinë financiare, kanë sistem monitorimi, i cili përbëhet nga:

- a) telekamerat, të cilat filmojnë në mënyrë të pandërprerë të gjitha ambientet e subjektit;
- b) pajisje digjitale për regjistrimin e pamjeve, e cila:
 - i. vendoset brenda zonës së arkëtarëve, dhe
 - ii. kohën e ruajtjes së regjistrimeve e ka jo më pak se 1 muaj.

4. Implementimi, përpunimi, administrimi dhe ruajtja e të dhënave të përfituara nga sistemet e mbrojtjes elektronike bëhet në përputhje me ligjin “Për mbrojtjen e të dhënave personale” dhe akteve nënligjore në zbatim të tij.

5. Subjektet që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*) njoftojnë strukturat përkatëse të policisë vendore, për adresën ku do të hapen apo transferohen zyrat ose agjentët e tyre.

6. Subjektet që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*), për ambientet në të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre, duhet të pajisen me “Vërtetim sigurie”, lëshuar nga drejtoritë vendore të Policisë.

7. Subjektet që kryejnë veprimtari financiare me para fizike (*cash*) janë përgjegjëse për zbatimin dhe verifikimin periodik të kërkesave të kësaj rregulloreje, për agjentët e tyre.

KREU IV
DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 14

Mbikëqyrja

1. Subjektet e kësaj rregulloreje njoftojnë Departamentin e Mbikëqyrjes të Bankës së Shqipërisë në rast hapjeje dhe/ose ndryshimi vendndodhjeje të ambienteve ku zhvillojnë veprimtarinë e tyre.

2. Departamenti i Mbikëqyrjes të Bankës së Shqipërisë, pas marrjes së njoftimit sipas pikës 1, të këtij neni, kërkon nga Departamenti i Sigurimit dhe Mbrojtjes të Bankës së Shqipërisë, kryerjen e inspektimit të ambienteve lidhur me plotësimin e kërkesave të kësaj rregulloreje.

3. Departamenti i Mbikëqyrjes së Bankës së Shqipërisë, për zbatimin e kërkesave të kësaj rregulloreje, mund të kërkojë në çdo kohë nga Departamenti i Sigurimit dhe Mbrojtjes të Bankës së Shqipërisë kryerjen e inspektimeve në subjektet e kësaj rregulloreje.

Neni 15

Masat mbikëqyrëse dhe ndëshkimore

Banka e Shqipërisë, në rast të mosplotësimit të kërkesave të kësaj rregulloreje, zbaton masat mbikëqyrëse dhe/ose ndëshkimore të parashikuara në ligjin nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”; në ligjin nr. 55/2020, datë 30.4.2020, “Për shërbimet e pagesave”; dhe në ligjin nr. 52/2016, datë 19.5.2016, “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre”.

Neni 16

Hyrja në fuqi

Kjo rregullore hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

Gent Sejko